

8. Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ

Είναι ευρέως διαδεδομένη η άποψη, ότι ο Χριστιανισμός δεν αποδέχεται την μετενσάρκωση, όπως και την προϋπαρξη των ψυχών. Θα αποδείξουμε όμως, ότι αυτά τα δύο θέματα είναι θεμελιώδη δόγματα της πραγματικής Χριστιανικής διδασκαλίας, ενώ η επικρατούσα σήμερα άποψη επιβλήθηκε μετά τον 6^ο αιώνα, λόγω της καταδίκης του Ωριγένη από την Ε΄ Οικουμενική σύνοδο.

Σχετικά με την δημιουργία των ψυχών και το πώς ξεκίνησαν οι ενσαρκώσεις, αναφερθήκαμε στα προηγούμενα κείμενα. Θα πρέπει όμως να διευκρινίσουμε την ουσιαστική διαφορά της **μετενσάρκωσης** από την συναφή έννοια που λέγεται **μετεμψύχωση**.

Η **μετενσάρκωση** σημαίνει ότι οι ανθρώπινες ψυχές ενσαρκώνονται μόνον σε ανθρώπινα σώματα, και μάλιστα οι οντότητες Α σε ανδρικά σώματα, και οι οντότητες Β σε γυναικεία σώματα.

Αντίθετα η **μετεμψύχωση** σημαίνει ότι οι ανθρώπινες ψυχές μπορούν να ενσαρκώνονται και σε σώματα ζώων, ή ακόμη και φυτών.

Στην αρχαιότητα οι φιλόσοφοι ασχολήθηκαν πολύ με τις δύο αυτές έννοιες και διατύπωσαν αντίθετες απόψεις. Ο Σωκράτης, ο Ιπποκράτης, ο Πυθαγόρας και ο Αριστοτέλης, αναγνώρισαν την μετενσάρκωση. Ο Εμπεδοκλής και ο Πλάτων αποδέχθηκαν την μετεμψύχωση.

Σήμερα γνωρίζουμε ότι **η σωστή θεωρία είναι η μετενσάρκωση**. Έτσι, το λάθος του Πλάτωνα, με το μεγάλο φιλοσοφικό κύρος του, συνετέλεσε στο να διαδοθεί ευρύτερα η άποψη της μετεμψύχωσης, και μάλιστα σε βαθμό που να μην γίνεται διάκριση από την μετενσάρκωση, τουλάχιστον από τους απλούς ανθρώπους.

Ο Ιησούς Χριστός στην διδασκαλία του, δεν ήταν δυνατόν να παραλείψει αυτές τις δύο βασικές αλήθειες, δηλ. την προϋπαρξη των ψυχών και την μετενσάρκωση. Αυτά, είτε κατεγράφησαν από τους Μαθητές του στα δικά τους κείμενα (ευαγγέλια, επιστολές κ.λπ.), είτε διεδίδοντο με την προφορική διδασκαλία προς τους πιστούς. Όμως τα σημεία αυτά, οι μεταγενέστεροι τα απέκρυψαν ή τα αλλοίωσαν, οπότε παρέμειναν στην αφάνεια.

Θα αναφέρουμε μόνον ένα εδάφιο από την Καινή Διαθήκη, από την επιστολή Α΄ Πέτρου 4, 6. Εκεί λέγεται ότι ο Χριστός, κατά το τριήμερο του θανάτου του κατέβηκε στον Άδη και δίδαξε τους νεκρούς, «**ίνα κριθώσι κατά ανθρώπους σαρκί**», δηλ. για να επανέλθουν με σάρκα (υλικό σώμα) ως άνθρωποι μεταξύ των ανθρώπων, και να κριθούν στην

πράξη εάν έχουν αφομοιώσει τα όσα διδάχτηκαν. Συνεπώς η φράση αυτή αποτελεί μια σαφέστατη διατύπωση της μετενσάρκωσης.

Οι Μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας γνώριζαν την αλήθεια αλλά απέφευγαν συστηματικά να αναφερθούν σ' αυτά τα θέματα, διότι το πνευματικό επίπεδο των πιστών την εποχή εκείνη ήταν πολύ χαμηλό και δεν μπορούσαν να κατανοήσουν αυτά τα υπερβατικά θέματα. Έτσι έδωσαν πρωταρχική σημασία στα κηρύγματα και στην ηθική διαπαιδαγώγηση των πιστών, ώστε να αποκτήσουν τις βάσεις μιας υγιούς κοινωνικής ζωής.

Μόνον ο Ωριγένης έχει αναπτύξει εκτενέστερα την μετενσάρκωση, κυρίως στο έργο του «Περί Αρχών». Οι μετέπειτα Μεγάλοι Πατέρες μελετούσαν συνεχώς τα συγγράμματά του και τον θαύμαζαν, χωρίς ποτέ να τον κατηγορήσουν για αιρετικές δογματικές απόψεις. Αυτό σημαίνει ότι απεδέχοντο τόσο την προϋπαρξη των ψυχών, όσο και την μετενσάρκωση, αλλά απέφευγαν να τα διακηρύξουν εμφανώς, για να μην δημιουργήσουν προβλήματα στους πιστούς,, εφόσον μέσα στον χώρο της Εκκλησίας υπήρχαν και οι φανατικοί αντίπαλοι του Ωριγένη, οι λεγόμενοι αντι-Ωριγενιστές.

Στα κείμενά τους **δεν έχουν απορρίψει ποτέ την μετενσάρκωση**. Εν τούτοις μερικές φορές αναφέρονται έμμεσα σ' αυτήν. Και εδώ θα αναφέρουμε ένα μόνον χαρακτηριστικό εδάφιο από την *Ομιλία εις την Προσευχήν Δ'* του Γρηγορίου Νύσσης. Εκεί λέγει ότι τα λογικά όντα διαχωρίστηκαν σε δύο μέρη: τα πρώτα που παρέμειναν στην ουράνια μακαριότητα, και τα άλλα που η φύση τους είναι «**δια σαρκός εις γην επιστρεφομένη**». Δηλαδή επιστρέφουν συνεχώς στον γήινο κόσμο «διά σαρκός», ήτοι με ένα νέο υλικό σώμα.

Μέσα στα κείμενά τους οι Μεγάλοι Πατέρες απορρίπτουν την **μετεμψύχωση**, χωρίς και πάλι να επεκτείνονται. Όμως, μερικοί νεώτεροι μελετητές πιστεύουν ότι έτσι απορρίπτουν και την μετενσάρκωση, αφού όπως είπαμε δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των δύο εννοιών.

Σχετικά με την καταδίκη του Ωριγένη, θα αναφερθούμε σε άλλο κείμενο.

Βιβλιογραφία:

Ο Πνευματισμός και ο Σύγχρονος Άνθρωπος

www.dmakrygiannis.gr/?page_id=254

www.divinelight.org.gr